

Politicorvm Libri Decem

Contzen, Adam

Colonia, [1621]

Cap. III. Monarcharum vnctio, & coronatio rectè vsurpatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95437](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95437)

quem de familiaribus, predicto suis Imperiali Curia Cancellario remittet super equo, quem iuxta propria dignitatis decentiam, & amorem, quem ad Cancellarium Curia gesserit, ipse Cancellario tenebitur largiri.

Deinde Marchio Brandenburgensis Archicamerarius, accedat super equo, habens argenteas pelues cum aqua in manibus, ponderis duodecim marcharum argenti, & pulchrum manutergium, & descendens ab equo, dabit aquam Imperatori vel Regi Romanorum manibus abluendis.

Comes Palatinus Rheni intrabit similiter super equo, habens in manibus quatuor scutellas argenteas cibis impletas, quarum qualibet tres marchas habeat in statera, & descendens ab equo portabit, & ponet ante Imperatorem vel Regem in mensa.

Posthac Rex Bohemia Archipincerna veniat similiter super equo, portans in manibus Cuppam vel scyphum argenteum, ponderis duodecim marcharum cooperum, vino & aqua permixtum impletum, & descendens de equo, scyphum ipsum Imperatori vel Regi Romanorum porrigit ad bibendum.

Sicut autem haecenus observatum fuisse comperimus, ita statuimus, ut peractis per Principes Electores saeculares predictis ipsorum officiis, ille de Falkenstein, Subcamerarius, equum, & pelues Marchionis Brandenburgensis pro se recipiat.

Magister Coquina de Nordenberg: equum & scutellas Comitum Palatini: Vicepincerna de Lymburg: equum, & scyphum Regis Bohemia: Vicemarschallus de Papenheim, equum, baculum & mensuram predictam Ducis Saxonie, si tamen ipsi in tali Imperiali seu Regali Curia praesentes existant, & eorum quilibet in officio suo ministret: Si vero ipsi, vel eorum aliqui a praefata Curia se duxerint absentes, ex tunc Imperiali, vel Regali Curia quotidiani ministri, vice absentium, puta, quilibet in loco eius absentis, cui in vocabulo, seu officio communicat, sicut gerit officium, sic tollat in praemissis & fructum.

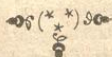
Imperialis in super mensa, vel Regia sic debet aptari, ut ultra alias aule tabulas, siue mensas in altitudine sex pedum sit altius eleuata, in qua praeter Imperatorem Romanorum duntaxat, vel Regem, die solennis Curia nemo penitus collocetur.

Sedes vero & mensa Imperatricis, siue Regine parabitur a latere in aula, id quod ipsa mensa tribus pedibus Imperiali, siue Regali mensa sit basior, & totidem pedibus eminentior supra sedes Principum Electorum, qui Principes suas inter se una eademque altitudine sedes habebunt & mensas.

Infra sessionem Imperialem, mensa pro septem Principibus Electoribus Ecclesiasticis, vel Secularibus praeparentur, tres videlicet a dextris, & tres aliae a sinistris, & septima directe versus faciem Imperatoris, vel Regis, sicut superius in Capitulo de Sessionibus & Ordine Principum Electorum, per nos est clarius definitum.

Ita etiam quod nullus alius, cuiuscunque dignitatis, vel status existat, sedeat inter ipsos, vel ad mensas eorum.

Non liceat autem alicui predictorum secularium Principum Electorum, peracto officii sui debito se locare ad mensam, sibi paratam, donec alicui suorum Comprincipum Electorum eius officium restat agendum; Sed cum aliquis eorum, vel aliqui ministerium suum expleverint, ad praeparatas sibi mensas transcant, & iuxta illas stando expectent, donec ceteri ministeria, sua expleverint supra dicta, & tunc deum omnes, & singuli pariter ad mensas suas sibi positas, se locabunt.

CAPUT III.

Monarcharum unctio, & coronatio recte usurpatur.

§. 1. Indignatur Petrus Pseudomartyr in cap. decimo nono libr. 3. Reg. Reges Christianos inungi. Sed cum iam loquamur de huiusmodi unctionibus, quibus peculiariter verbum Dei adiectum fuit, non satis mirari possum, cur ad Reges & Imperatores Christianorum traducta fuerint. Scio nonnullos dicere illam rem esse Politicam, & ideo posse retineri: Sed qui hoc respondent falluntur & fallunt. Nam habetur pro religiosa ceremonia, & ideo in templo fit, nec per alios quam per Episcopos & Cardinales in templo exercetur. Probat quidem mihi, ut & Reges & Imperatores publice inaugurarentur suffragiis & acclamationibus populi, & maxime piis precibus interpositis, unctionem vero non ducio esse reuocandam a caeremoniis Iudaicis. Multoque minus eam laudo, qua sacrifici & Episcopi vnguntur.

Verum ne suis quidem persuasit negligendam unctionem; Reges enim Britanniae, alijque ne non sint uncti, seu Christi Domini, cum regnis suis inaugurantur, oleo vnguntur.

Martyris umbratici error est ex eo, quod Caerimoniam Iudaicam arbitretur unctionem Regum, ideoque non reuocandam; ne scilicet Iudaei videamur. Ab hoc cum errore vindicare Scriptura consideratio potuit. Nam Judic. 9.

הלוי חלכו חלכו Haloch halechu haghazim למישח עליוהם Lemischach ghaleché melech.

Eundo iuerunt ligna ad vngendum super se Regem. Ex modo communi regum consecrandorum loquitur Ioatham filius Gedeonis, cur enim dicit למישח ad vngendum, si nemo Regum vngebatur? Curtae & non & ποιησαι, κατασκευασαι;

Iudicum igitur temporibus, cum nondum esset Rex in Israël, aliarum gentium Reges inungebantur. Imo ipsa oliua versiculo nono respondet. Nunquid possum deferere pinguedinem meam, אשר בייבכרו * qua & dii vtuntur, & homines, * אשר seu vt הן עו עמך עדוהא צעו ה דעו, ונהו הן אנהא צעו; quam in me honorificauit Deus & homines, alij qui in me honorificant Deos & homines. Quod Iunius & Tremellius interpretantur, quia oleum ad sacrificia, vngendos Reges, Sacerdotes, Prophetas adhibetur? Quamquam non recte verterunt illi versum octauum interpretati sunt enim, iuerunt vt crearent super se Regem; qua interpretatione pulcherrimi ritus antiquitatem obscurantur.

Non igitur Iudaicus est ritus, sed Orientalium Regum, quamquam barbarae quaedam gentes, vt Persae & Medialij Caerimonij vix videantur. Nam Reges Persarum vestem Cyri inducunt, Palathen fici edebant, terebenthum gustabant, & poculum oxygalactis ebibebant. Plutarch. in Artaxerxe. Cyrus tamen Christus Domini dicitur, itaque cum peculiariter unctum arbitror, idque consilio Danielis, & Israëlitum.

Secundo queritur citra verbum Dei Christianos Reges inungi. Quod si antmaduertat consuetudinem gentium fuisse, quam Hebraei imitati sunt, non magis nostros Reges, quam Orientales accusabit. Nam Hebraei vt a gentibus diademata, solia, sceptrata, aliaque insignia, ita quoque vngendi ritum mutuati sunt, & ab vtriusque Christiani Reges. Nemo sanus

Haec in-
genium
omnia car-
pere.

Antiquus
vngendi-
ritus.

Cyrus vn-
ctus praeter
consuetudi-
nem Persarum.

sanus iudicare potest, nullas caerimonias ritusque in Rempublicam admittendos, nisi speciale sit preceptum à Deo sacris literis expressum. Deinde vnctionis significatio non modo Hebræorum & orientalium gentium regibus, sed nostris quoque conuenit; qui & ipsi Christi Domini sunt, & nominantur. Doctissime hac de re scripsit præceptor meus Nicolaus Serarius in c. 10. lib. 1. Regum. De vnctione notat primo, An apud alios populos & ante hoc tempus vlla Regum vnctio fuerit, non constare: nisi quod Iudic. 9. v. 8. allusio fieri videatur ad vnctionem, quæ illis temporibus vsitata iam erat, non tamen apud Iudeos, cum Regem nunquam adhuc habuissent, sed apud alias gentes, vti 3. Reg. 19. D. Hieronym. l. 1. a. 45. quomodo apud nos diadema & purpura solis imperatoribus datur, sic apud Hebræos regnaturi perfundebantur vnguento, Vnde & Saul Christus dicitur, & Cyrus, l. 1. a. 45.

Secundo fiebat vnctio primo oleo, quod cum duplex esset, sacrum seu vnguentum, & commune, & illo solo Pontifices ac sacerdotes vngerentur, Exod. 29. utroque tamen Reges vngi poterant: sacro quidem 3. Reg. 1. communi 3. Reg. 19. Quidam, vt Vatablus, putant sacro Saulem vinctum fuisse, quod et abernaculo ad se afferri curasset Samuel, vel ipsemet vt Pontifex & Propheta iam sacrasset. Hebræi tamen apud eundem docent, solos vnctionis oleo Reges ex Iuda, & domo David vinctos fuisse, Saullem communi quod reprobandum esset, idque magis probat Abulenſis questione prima. Continetur istud vasculo, quod lenticulam hic & libro quarto, capite nono. vertit interpres, non à liniendo, vt vult Abulenſis, sed à lenticulari figura, de qua libro trigesimo septimo, capite duodecimo Plinius. Et patet ex nomine graeco hic, quod hebreo simillimum. Vocatur interdum cornu, vt infra capite decimo sexto. Icyrus libro tertio, capite decimo septimo. Fundebatur vnguentum istud super Regis caput, sicuti & Pontificis, cum eo minores tantum sacerdotes aspergerentur. Exod. vigesimo nono. Et vngebatur interdum quidem à Prophetis, quando Rex eiusmodi occultus & incognitus adhuc erat. Ordinarie tamen à Pontifice 3. Regum 1. 2. Paralipom. 23. Interdum etiam ab inferioribus sacerdotibus fieri potuisse videtur, si Pontifex morte aut morbo absuisset, cum & hic ab inferioribus aliis vngi solitus esset. Per suos ministros dicebatur Deus vngere, vt hic versu primo. vel populus, vt 2. Regum 2. Cæremonia vero nulla quidem à lege diuina præscripta fuerant, sed humanis quibusdam legibus & consuetudinibus hæseruabantur. Prima, futurus Rex in sede collocabatur, secunda, diademate ornabatur. 2. Paralipom. 23. 4. Regum 11. tertia, vngebatur, quarta, et dabatur in manus liber legis, id est, Deuteron. quinta, iurabat in ipsius obseruationem. sexta, sacrificia fiebant omnis generis 3. Regum 1. & hic infra capite vndecimo. quemadmodum apud Herodianum libro secundo. septima, edebantur varia lætitia & approbationis signa, 3. Regum 1. hic versu vigesimo quinto, vigesimo septimo. De vnctionis Regum antiquitate dixi capite nono Iud. questione decima. Periarum vero Reges induebat Cyri vestem, & sic palatium cum edissent, terebinti humetiam gustabant, & opoplyacatis poculum ebibeant, teste Plutarch. in Artaxerxe.

Cur vero sic vngerentur Reges causa duplex fuit, Prima vt quemadmodum Pontificis inter sacros ministros summa erat excellētia & dignitas sic & summa regis inter politicos principes, significaretur, vt ait Abulenſis questione 1. Secunda, vt significaretur, ipsi à Deo gratiam & robur dari, ad religionis & Ecclesiæ, populi & hereditatis Dei defensionem, vt explicat Augustinus Triumphus de potestate Ecclesiastica, questione 38. articulo 2. Chrysostomus homil. 4. Act. Elifaus per exuuium ovillum accepit gratiam: rursum alius per oleum, vt David: Moyses vero per ignem rubi vocatur. idem orat. 5. contra Iudeos, quoties (ait) esset aliquis inungendus deuolabat spiritus gratia, & infusibatur in vnguentum. & homil. 4. Philip. misericordia xpi mē oia xpo tias symbolon est: ideoque vnguebantur sacerdotes, Reges & Propheta. D. Augustinus (vt citatur à P. Grefſero Ant. p. 525.) dicit Saullem, licet sceleratum, habuisse sanctitatem sacramenti & vnctionis; sed non

innocentia. Tertia etiam esse causa quærit, vt verum mundi totius Regem significarent: Messiam scilicet sive Christum, de cuius regno vide D. Thom. Bellarmin. Soarez, &c. Lapis ille quem (ait Augustin. cap. 6. lib. 2. Trin.) Iacob posuit ad caput, Genes. 28. etiam vnctionem ad significandum Dominum, qui petra dicitur assumptus, quanto magis isti Reges? Et si vnctione suam cum sacerdotes significabant, quid ni & Reges? Nam ipse & sacerdos, & rex, & propheta. Hac vnctione fiebat etiam, vt reges essent sacrosancti & Christi vocarentur seu Messia, infra capite 24. 26. libro 2. capite primo. 1. Paralip. 16. Psal. 104.

Nota tertio. Hinc etiam vnctionis ritus in Christianis Imperatoribus & regibus iam olim vsitari cepit, vt patet ex cap. Venerabilem extra. de electione, cap. cum venisset, extra de sacra vnctione. Ex Augusti. Triumphi lib. c. Amonio libro 1. cap. 15. libro 5. cap. 49. Hincmaro, Forcatulo libro sexto, de imperio Gallorum. Et duplici quasi miraculo istius vnctionis ritum approbavit Deus, Primo celesti donatione & conseruatione ampullæ, quæ Rhemis asseruatur, vti se diligentissime ipsam contemplatum fuisse scribit in Emergencico suo Fauius senator Parisiensis & Preses. Secundo, potestate, quam vncti in Gallia reges habent in fruma curanda, vt idem ibidem scribit, & Granatensis libro secundo, catech. capite vigesimo septimo. & ex hereticis fatetur Gaspar Peucerus, de incantationibus, fol. 156. Et affirmant, qui presentes adfuerunt, & viderunt, anno 1607, consule & Polyd. Virg. hist. Angl. libro octauo. in Eduardo rege. Blesens. epistola 150. vbi Scrophulas vocat: quia ei morbo scrophæ obnoxia. Plin. lib. 11. cap. 17. Cels. l. 5. c. 38.

De Imperatoribus videatur Bellarmin. lib. 1. de translatione imperij cap. 4. lib. 2. cap. 2. Thomas Bozius lib. 17. signo 76. Olim Imperatores, (inquit Krantz libro 1. Metropolis) non passi sunt viuere Pontifices, nunc non habetur Imperator, nisi quem Romanus Pontifex confirmari, consecrari. Domini est terra, transfert regna, dignissimeque ad suum in terris vicarium hoc sacrum mysterium delegauit. Videatur & Castaldus tract. de Imperatore questione 21. & seq. Irenicus libro 3. Germ. cap. 30. De coronatione Caroli Magni vide Constant. Manaf. de Ludouico Baro. tomo 9. ex Thegano. Multa quæ huc spectant sunt apud eundem Baron. tomo 8. addatur Onuphrius de comitiis Imperatorum veterum, & insignibus. Constantinopoli (ait) vel sub Iustiano, vel post eius obitum, electioni Imperatoris additum; vt cum primum Imperator renuntiatus esset, à Patriarcha Constant. in magna Byzantijs Basilica oleo vnctus, diademate aureo redimeretur, quem ritum coronationem appellauit, exemplo ab antiquis Hebræorum regibus petito, & iterum de vnctione fol. 395. 396. & seq. vide Steuanum c. 7. f. 36. b.

Nulla igitur causa est, cur ritum veterem probatumque rejiciamus, aut suspectum faciamus.

§. 2. Non est inquam causa cur symbolum nostris regibus inuideamus, cum rem vltra demus; Ipse martyr symbolum esse concedit. Vnctio regum symbolum erat externum, quo notabatur spiritalis facultas, quæ à Deo, pro suo favore, ac benignitate, nouo regi conferebatur. Erat symbolum potestatis, & gratiæ, quæ potestatem exercebat, & quod præcipue in rege quærebatur, victoriæ ac pacis. ita lib. 2. Reg. capite primo, versu vigesimo primo. Quia ibi abiectus est clypeus fortium, clypeus Saul, quasi non esset vnctus oleo. Quasi dicat vinci, & occidi non debuisset, cum esset vnctus oleo. Vnctio itaque symbolum erat, reges tanquam Deo consecratos, loco Dei iudicantes esse sacrosanctos, atque inuolabiles. Hinc David occidi Amalecitam præcepit, 2. Regum 1. 14. Quare nunc timuisti mittere manum tuam, vt occideres CHRISTVM DOMINI. & versu decimo sexto. Sanguis tuus super caput tuum: os enim tuum locutum est aduersum te, dicens: Ego interfeci CHRISTVM DOMINI. Hac

Vnctio
stigmum
victoria.

Et sancti-
tatis.

lus ille inuoluatur, ne de sterquilino quidem auferres. De veste, & purpura notius est, quam vt ea de re agendum sit, ad alia igitur accingamur.

CAPVT IV.

Regibus magnos honores exhibendos.

§. 1. **H**onores augendo minuit adulatio: nam mediocres efficit contemptibiles, maximos vulgares. Eo enim vlt; procedit, dum ingenio deficiatur; nec nouum quicquam nisi inane, & ridiculum inueniat. Honores tributi Regibus, vel titulo tenus, vel cærimonijs, vel statuis templisque.

Diuinitas impietri- buta regi- bus.

§. 2. Tituli Regum, & Imperatorum alij liciti, alij illiciti fuerunt. Inter flagitiosos, & impios titulos refero, Diui, & Diuinitatis prisco sensu appellationem. Nam reuera honores diuinos hominibus decernebant, & Dij credi Reges volebant. Dubitem esse Deos, cum faciam Deos? Quos enim Diuos Latini dixerunt, Græci Deos appellant. Ita Iustinus martyr: *Καὶ τὸν παρ' ἡμῶν δοθέντα τῶν αὐτοκρατορῶν εἰκόνας ἐπὶ τὰς τοῦ ἡγεμῶνος ἀντιθέστας ἐξ ἑαυτῶν ἀναγράφει.* Et mortuorum Imperatorum imagines, hoc habitu ponitis, & Deos in scriptis appellatis. Tert. in apol. c. 13. Sed digne Imperatoribus defunctis honorem diuinitatis dicatis, quibus & viuentibus eum addicatis, accepto ferent diu vestri, imo gratulabuntur, quod pares ei fiant domini sui, sed quum Larentinam publicum scortum, velim saltem Laidem aut Phrynem, inter Iunones & Cereres ac Dianæ, adoratis, cum Simonem Magum statua & inscriptione sancti Dei inauguratis, quum de pedagogyis aulicis nescio quem cynadum Deum facitis, licet non nobiliores diu veteres, tamen contumeliam a vobis deputabunt hoc, & alius licuisse, quod solis antiquitas contrulit.

Sapientes vi- serunt infa- nam apo- theoscon.

Aras, flamines, templa constituebant, vt plane Dij videri possent. Iurabatur in hac, & interdum a vulgo credebatur: a sapientibus ridebantur illa figmenta, a potentibus serio imperabantur. Seneca ridet in apolocynotosi.

Tamen si necesse fuerit auctorem producere, querite ab eo, qui Drusillam euntem in cælum vidit. Item Claudium vidisse se dicet iter facientem, non passibus æquis. Velit, nolit, necesse est illi omnia videre, quæ in cælo agantur. Appie vie curator est: qua scis & Diuum Augustum, & Tiberium Casarem, ad Deos iisse. Hunc si interrogaueris, solinarrabit: coram pluribus nunquam verbum faciet. Nam ex quo in Senatu iurauit se Drusillam vidisse cælum ascendentem, & illi pro tam bono nuntio nemo credidit, quid viderit, verbis conceptis adfirmavit, se non indicaturum, etiam si in medio foro hominem vidisset occisum. Ab hoc ego quacumq; audiui, certe clara assero, ita illum saluum & felicem habeam.

Vsurparunt illa impie Ariani. Eusebius libr. 4. de vita Constant. c. 46. Hicce iam rebus omnibus absolutis atque confectis, cum per omnium ora de Maximi Imperatoris virtute fama volitaret, ausus est è Sacerdotibus aliquis illum in os beatum dicere, quippe qui tum in hac vita dignus esset, qui summam rerum omnium potestatem haberet; tum vero in futura vna cum Filio Dei regnaret. Sed is cum hac moleste audire significasset, hortatus etiam est, ne auderet aliquando eiusmodi vocem vsurpare, sed à Deo potius precibus contendere, vt & in hac vita, & in futura Dei famulatu dignus videretur.

Arianus, quæ Christo ne- garunt di- uinitatem imperato- ribus tri- buerunt.

Arianus ille erat, & Constantinum prædicabat dig- num, qui cum Filio Dei, quasi illi æqualis regnaret. Sic Colluthus presbyter Ariani: Ad preces Ischyra presbyteri pietati Dominorum meorum Augustorum & Cesarum supplicantis, vt sibi in loco pacis Secontaururi Ecclesia adifi- caretur: decreuit diuinitas illorum, vt id quam primum fieret.

Cura igitur exemplaribus istius diuini diplomatis, quod primo loco positum est, nostraq; sanctitatis monumentis perlectis, breuiterq; perlustratis, vt in negotio procedatur, & quæ diuinitus constituta sunt, ad effectum perducere queant. Ecce qui Filio Dei, qui Deus est de Deo diuinitatem negarunt, Imperatoribus asserebant.

§. 3. Frequens est in legibus Iustinianæ locutio, nostra diuinitas, diuinæ sanctiones, diuinæ vocis oraculum, aliaque; nam omnia penè quæ ad Imperatores pertinebant diuina nominabantur. Quin vltatum etiam erat, vt scriberent; Nostra sanxit æternitas, quod Marcellinus in Constantino ridet, & tamen cæteri, atque adeo Iustinianus est imitatus. I. vltimo Codic. de Episcop. & Cleric. atque aliis locis.

Iustinianus vsus diuinitatis ti- tulo.

Sanè perquam probabile arbitror; Iustinianum virum alioqui de Republica, pace, belloque, & Ecclesia bene meritum, à Triboniano deceptum in tantos errores incidere potuisse. Erat enim Iustinianus penitus illiteratus, quocirca etiam *ἀναλόγητος* dictus est, vt refert Suidas, qui etiam de errore eius meminit, quod se immortalem putarit. Quod etiam Helychius Milesius de Philosophis scribens, testatur: Tribonianus Iustiniano Imperatori adulatus ei persuasit, non moriturum ipsum, sed vna cum corpore receptum, in cælum migraturum. Non ignoro à multis eum excusari: Et sane excusabilem esse cupio, vereor autem vt eloquentia defendat, quem facta pessundant, & extrema ætate hæresis persecutioque infamar.

§. 4. Hos titulos: Diuus Imperator, nostra diuinitas, nostra æternitas, ita dari, & admitti posse arbitror, vt non sint impij, sicut in gentilibus fuerunt, non tamen conuenire puto Christianis Monarchis: cum quia facile impij possunt effici; tum quia infirmos offendunt; nec decet ab idololatræ titulos mutuari. Denique in tanto fastigio modestia tenenda est.

Diui voca- ri possunt Reges, eo sensu, quo Diu.

Porro ne more Ethnico Diuinitatem tribuamus Imperatoribus, & Regibus, vt consequatur inde consecratio, templa, sacrificia, cauendum est. Videmus olim omnia plena fuisse Diuis, inania veri. Pompeio multa templa ædificata sunt, at ipse in monte Casio nullo tumulo tegitur; vt magno veræ diuinitatis iudicio, è cælo derisæ sint illa fictitiæ diuinitates. De Pompejo scitum est illud:

Τῶν ναῶν ὅρι δὲ νῶν, ὅση ἀνάγκη ἐστὶ κόνη;
Templa abundanti, quanta est inopia pulueris?

Diui igitur Christiani Reges vocari possunt eo modo, quo Dei, quia Dei sunt Vicarij, & Dei vice iudicant. Diuinitas Regum est diuinæ potestatis participatio, qua mundum sub verâ diuinitate constituti gubernant, hinc leges, & vocis oracula diuina sunt, quia diuina auctoritate proferuntur, quiq; illis resistunt, ordinationi Dei resistunt; Quid enim Reges sunt? Aaron & Moses quid sunt? Æternitas Regum nulla est, nisi æternitatis increatæ voluntas, vt illis obtemperetur. Lex æterna est, parendum Magistratibus, eaque lege omnium legum firmitas solidatur.

Diui sunt Reges par- ticipatione potestatis diuina.

Hæc cum verissima sint; quia tamen initium horum est à praua consuetudine. *Τῶν ἱεροθέων, ἡγεῶν, τῶν δοθέντων ἐξ ἡμῶν, ἡγεμενίων, ἡγεμενίων*, ab Indigetibus, & Diuis, puluinatibus, & templis, omni- no eliminata velim, nec reduci modos loquendi, vel adulandi, quos Patres, & gentium Sapientes irriserunt. Ex adulatione enim & perjuria nasci possunt. Liuiæ à Numerio Attico viro Prætorio precio decies HS. emit perjurium, vt diceret; se vidisse Augustum in cælos ascendentem. Nec minus impudenter mendax Plinius panegirico ad Trajanum, cum ait, Neruam primum lacrymis, mox templis honestasti non imitatus illos, qui hoc idem, sed alia mente fecerunt. Dicaui cælo Tiberius Augustum, sed vt maiestatis crimen induceret, Clau-

Ridicula apotheoses.

R r dium